

A KAPOSVÁRI CANDIDE

Hogy volt, Voltaire!

Színházunk adós volt a Candide Kaposvár sportcsarnokbeli bemutatójával. Karácsonyi ajándékkul kaptuk most a Budapesti Tavasz fesztiválon ez év elején előadott darab helyi adaptációját. Talán emlékezik még a somogyi publikum a magyarországi ősbemutatóra, amelyet 1979-ben a kaposvári Csiky Gergely Színházban tartottak. Voltaire nevezetes művét, amelyet Szerb Antal a Gondviselés elleni irányregénynek nevezett, napjainkban Leonard Bernstein tette világhírűvé zenéjével. Ezzel föladta a leckét annak a színháznak, amely bemutatására vállalkozik. A Broadway csaknem két évig játszották. Gazdag Gyulának, a korábbi kaposvári előadás rendezőjének, szeme fölcsillant, amikor a tizenhárom évvel ezelőtti sikertől fölbuzdulva

A két szerelmes: Csengeri Attila és Sáfár Mónika

újra rendezhette a Candide-ot. A zenés változatban ugyanis olyan „erők” működnek, amelyek — gondolta — nem szabad megfélemezni, a kaposvári kőszínházból ki kell lépni. Nem sejtettem, hogy a sportjátéktér egészét képes a színházi előadás szolgálatába állítani. Márpedig ez történt! A hatalmas színtérré alakított kosárlabda-, röplabda-pályán a jó mérkőzésekre emlékeztető hatalmas játék folyt. Nem volt egyetlen „fehér foltja” a színtérnek, mindent betöltött a játék — és a zene.

A Kerényi Gábor karmester irányította — budapesti zenészekből álló — zenekarnak kimagaslóan nagy szerepe volt a kaposvári Candide emlékeztető sikerében. Voltaire alapművét Hugh Wheeler dolgozta fel a színpad számára. A regény alapgondolata nem csorbult a „beavatkozás” során, hiszen mindvégig arról van szó az előadásban,

hogy „Ha más nem létezik, csupán ez az egy világ, ez itt a lehető legjobb világ.” Legalábbis ebben kellene hinnünk.

Am Voltaire bebizonyítja a leibnizi tétel, patetikus felszínességét, hamisságát. Hősei Pangloss mester irányításával átélnek mindazt a borzalmat, megaláztatást, kínzást, amit nem az ábránd, a hit, a megalkuvás, a belenyugvás nyújt, hanem a véres valóság. Hősünk, Candide a luciferi Pangloss mester tanaival bejárja a világ bugyrait. Kunigunda kisasszony iránt érzett mély szerelme hajtja a boldogság beteljesülése felé, amiben mindvégig hisz, helyetté egy züllött világ megalázott polgáraként kell átélnie azt, amit a sors rá mért. Tanregénynek is nevezhetnénk a Candide-ot, de magát a zenés színpadi játékot is, hiszen rengeteg bölcsesség hangzik el, ám Gazdag Gyula rendezésében ezeket nem készen kapjuk, hanem a pazar, sok ötlettől fűszerezett játékban magunk fedezzük fel mondandóját, Voltaire üzenetét. Bernstein muzsikájára az a jellemző, hogy a cselekmények dramaturgiai súlyt, a fülnek igazi zenei élményt nyújt. A kaposvári előadás szereplőgárdája, az említett zenekarral pedig képes volt ezt igényesen megszólaltatni. A cím-

Spindler Béla, Csengeri Attila, a háttérben Molnár Piroska és Sáfár Mónika

(Fotó: Csobod Péter)

szereplő Csengeri Attila főiskolai hallgató Rocksínházban edzette torkán lágyan szóló dal, Sáfár Mónika — Kunigunda — bájos ajkán is szépen csengett az ének. Rátóti Zoltán, Csákányi Eszter, Molnár Piroska, — Bezerédi Zoltán remekelt. Négy szereplő bőrébe bújt Spindler Béla, aki egyaránt remek főinkvizitort, hajóst, kormányzót — merthogy magyar vonatkozása is van a darabnak — II. Rákóczi Ferencet alakított.

A fordító Ungvári Tamás, a versek fordítója: Bródy János és **Eörsi István** is méltó volt Voltaire-hez. A nagyvonalú, merész díszleteket Szlávics István tervezte. Vágó Nelly jelmezei szinte megszólaltak.

Sajnos, csak két előadást ütemezhetett be a sportcsarnokban a kaposvári színház. Márpedig hiába a nagy nézőtér, minden érdeklődő nem juthat be az előadásra. Talán majd újra, mert ugyebár ez a világ...

Horányi Barna

